

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-394-4-5>

Голік Юрій, студент бакалаврату кафедри ТІМ ХДАДМ
(науковий керівник: кандидат мистецтвознавства, доцент,
зав. кафедри ТІМ ХДАДМ В. В. Чечик)

Міграція образу в серії «Ініціація» Марго Саркісової

Ключові слова: *Марго Саркісова, Ассирійська культура, харківська графіка, живопис, архетип, міфотворчість.*

Yurii Golik, BA student, KSADA (academic mentor: Head of the Art History Department, Associate Professor V. Chechik)

Image migration in the series “Initiation” by Margo Sarkisova

Abstract. Report provides an overview of the artistic practice of Margo Sarkisova, an artist from Kharkiv (Ukraine) of Assyrian origin. The analysis of the series *Initiation* revealed a mysterious author’s mythologeme, in which symbols of different cultures are combined and reinterpreted from Margo’s point of view.

Key words: *Margo Sarkisova, Assyrian culture, Kharkiv graphics, painting, archetype, mythmaking.*

Марго Саркісова – харківська мисткиня ассирійського походження. У своїй творчості, авторка використовує живопис, графіку, друковану графіку та вишивку. У 2020 р. в Марго відбувся виставковий проєкт «6769» (АртПідвал, Харківська Муніципальна галерея), що було реекспоновано у 2021 р. через карантин. Центральне місце в проєкті зайняла графічна серія «Ініціація», що складається з 6 великих полотен, пов’язаних між собою зверненням мисткині до стародавніх ассирійських міфів та міркуваннями про цінність однієї людини для цілої культури та ролі жінки в ассирійській спільноті.

Від могутньої імперії, що виникла 6000 років тому, залишилися руїни та напівзакриті спільноти, які намагаються зберегти традиційний уклад життя. Внутрішній конфлікт художниці, пошуки власної ідентичності – є рушійною силою у створенні серії. Мисткиня використовує ассирійські легенди як базис задля створення авторської міфологеми. Серія «Ініціація» починається із роботи «Наївність», де представлено головного героя, що позбавлений не тільки можливості рухатись, але й бачити, відчувати, мати власні думки. Коріння, що зберігають від оточуючого всесвіту, сприймаються метафорою гіперопіки батьків, які, захищаючи дитину, часто шкодять їй. Смирненість Героя руйнується в аркуші «Яблуна»: художниця вдається до біблійного сюжету гріхопадіння. Наслідки виходу за межі дозволеного показуються на третій картині «Біль». Герой набуває подразненого червоного кольору та відчувачи біль, жаліє про свій вчинок. Попри трагізм ситуації, героя втішає більша та зріліша фігура. Долаючи цей конфлікт, герой трансформується

та стає «Квіткою-ідентичністю» – унікальний символ Марго Саркісової, який зображає архетипову про-матір, що ділиться своїми плодами, захищає та підтримує. Квіткова рослина має риси «Рябчика царського», насіння якого передавались від жінки до жінки в родині М. Саркісової. Народження щовесни квіти символізувало циклічність життя та наслідування традицій. На п'ятій роботі «Уроборос» зображено універсальний символ єдності матеріального буття, притаманний багатьом культурам – змії, що їсть свого хвоста. Остання картина отримала назву «Садівник» (2021): доданий через рік до серії, аркуш демонструє подальший духовний розвиток людини, її здатність до творення «райського саду», до гармонійного існування із собою подібними. Загальнокультурна концепція саду показує характерну рису людини – тенденція до підкорення та влади над довкіллям. Якщо в перших роботах «Ініціації» людська фігура існує у самобутньому стані гармонії або підкореності природі, то серія завершується її підкоренням людині.

Слід відзначити, що у серії «Ініціація» М. Саркісова не звертається до поєднання звіриних та людських фігур, що притаманні давньому асирійському мистецтву. Натомість мисткиня поєднує флоральні та антропоморфні мотиви. У міфі колективні уявлення, почуття і переживання, на думку грецького філософа Ф. Кесседі, переважають над індивідуальними, панують над ними. Можливо, саме через це герой «Ініціації» не має індивідуальних рис, для художниці важливо, щоб будь-хто міг асоціювати себе із ним.

Отже, у творчості Марго Саркісової можна знайти притаманні риси не тільки для асирійської культури, а загальносвітові, архетипні образи, представленні через власну оптику авторки. Структурованість та чітке підкорення ієрархії фігур, сюжетів та образів створюють дивовижний цикл робіт, до якого можна застосовувати різні методики аналізу та знаходити нові інтерпретації.

